

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ
ТВАРИННИЦТВА ТА ВЕТЕРИНАРІЇ**

Матеріали

XII щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та магістрів, присвяченої Дню науки в Україні

**НАУКОВІ ЧИТАННЯ 2025
Ветеринарна медицина і
біорізноманіття в цифрову епоху:
інновації, діагностика, захист**

20 травня 2025 р.
м. Житомир

УДК 619:614.23:636

Наукові читання 2025. Ветеринарна медицина і біорізноманіття в цифрову епоху: інновації, діагностика, захист. XII щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція науково-педагогічних працівників, аспірантів та магістрів, присвячена Дню науки в Україні, 20 травня 2025 року. Житомир: Поліський національний університет, 2025. 215 с.

Редакційна колегія

Голова

Кот Т. Ф. директор НІІ тваринництва та ветеринарії,
доктор вет. наук, професор

Члени колегії

Ревунець А. С. декан факультету ветеринарної медицини
Гуральська С. В. доктор вет. наук, професор
Романишина Т. О. кандидат вет. наук, доцент
Шуляр Альона А. кандидат с.-г. наук, доцент

Рецензенти

Борщенко В. В. доктор с.-г. наук, професор Поліського
національного університету
Білий Д. Д. доктор вет. наук, професор Дніпровського
державного аграрно-економічного
університету
Кручиненко О. В. доктор вет. наук, професор Полтавського
державного аграрного університету

Редактор

Фещенко Д. В. к. вет. н., доцент

Рекомендовано до друку:

Науково-технічною радою Науково-інноваційного інституту
тваринництва та ветеринарії
(протокол № 7 від 26 травня 2025 р.)
Вченої радою Поліського національного університету
(протокол № 10 від 28 травня 2025 р.)

Збірник охоплює актуальні дослідження у сфері ветеринарної медицини та збереження біорізноманіття, що відображають тенденції цифрової трансформації галузі.

За зміст і достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

© Поліський національний університет, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. **Клініко-морфологічні аспекти здоров'я тварин у цифрову епоху**

- Sapronova V. O., Zamula D. S.*
Toxic effects of incorporated radionuclides on animal organisms 12
- Zhelavskiy M. M.*
Mast cell tumors in dogs: clinical diversity and breed predisposition..... 16
- Бондаренко І. В., Коренева Ж. Б.*
Цитоморфометричні показники цервікального слизу та функційного шару ендометрія корів під час еструсу та за порушення бар'єрних властивостей 20
- Буткалюк Ю. М., Желавський М. М.*
Значення ізомальтози в превенції метаболічних розладів і репродуктивної патології корів..... 24
- Гаркуша С. Є.*
Патологоанатомічна характеристика та діагностичне значення морфологічних змін за проліферативної ентеропатії у свиней..... 27
- Гаркуша С. Є.*
Впровадження цифрових технологій та штучного інтелекту у ветеринарну патологічну анатомію собак: сучасний стан, виклики та перспективи 29
- Гончаренко В. В., Горбачова В. П.*
Інноваційні методи діагностики незаразні хвороб у тварин 32

<i>Ковш Н. О., Корейба Л. В., Гавриліна О. Г.</i> Особливості діагностики та клінічного прояву карциноми молочної залози у кішок.....	68
<i>Роша Л. Г., Коренєва Ж. Б., Овчаренко Г. В., Бондаренко І. В.</i> Пухлини середостіння: поширення, особливості клініки та патоморфології	70
<i>Кот Т. Ф., Ковальчук В. В., Писанко О. О.</i> Практичне значення цифрової бібліотеки ана- томії риб в освіті та науці.....	76
<i>Кот Т. Ф., Огійчук В. О.</i> Цифрова трансформація у ветеринарній радіології	78
<i>Кот Т. Ф., Сокульський І. М., Вовк М. В., Застулка М. В., Ревунець В. А.</i> Використання ресурсу Biolear у педагогічній та професійній практиці за вивчення анатомії тварин різних класів	81
<i>Кравченко С. О., Канівець Н. С., Рудяшко В. С.</i> Клініко-лабораторні ознаки гепатопатії за ХХН у собак	83
<i>Мазур Н. В., Дишлюк Н. В.</i> Макроскопічні показники росту кишечника індиків породи Біг-6	86
<i>Мазуркевич Т. А., Павлушко В. Г.</i> Особливості топографії та мікроструктури плямок Пейєра порожньої кишки гусей.....	89
<i>Матюшенко М. В., Буднік Т. С., Пінський О. В.</i> Фізіологічні аспекти благополуччя собак, яких утримують в якості домашніх улюбленців	92

Навчальний додаток Virtual Frog Dissection (<https://bioleap.org/product/virtual-frog-dissection-educational-app/>) – етична навчальна альтернатива розтину живих тварин, яка допоможе здобувачам дізнатися все про жаб та їхні біологічні функції без лабораторних робіт чи суперечливих питань.

Програмне забезпечення 3D Horse Anatomy (<https://bioleap.org/product/3d-horse-anatomy/>) дозволяє досліджувати тривимірну модель коня. Внутрішні системи організму коня можна переглядати та керувати ними шар за шаром або одночасно з іншими шарами за різного масштабування. Окремі анатомічні структури можна виділяти і підписувати або видаляти задля перегляду глибших анатомічних структур.

Висновки. Використання анатомічних цифрових навчальних моделей тварин (ресурс BioLEAP) є інноваційним і ефективним методом у педагогічній та професійній практиці за вивчення порівняльної, топографічної і патологічної анатомії тварин різних класів.

КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНІ ОЗНАКИ ГЕПАТОПАТІЇ ЗА ХХН У СОБАК

Кравченко С. О., Канівець Н. С. – к. вет. н., доценти
Рудяшко В. С. – здобувач ВО ступеня рhD
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Актуальність проблеми. Хронічна хвороба нирок у собак реєструється у меншій кількості тварин, аніж у котів (Bartges, 2012). Проте, за даними дослідників, у свійських собак стан хронічної ниркової недостатності частіше, аніж у котів, супроводжується розвитком патології печінки (Локес, & Локес-Крупка, 2014). Взаємодії таких важливих внутрішніх органів, як печінка та нирки, присвячено наукові

праці окремих вітчизняних та зарубіжних дослідників (Локес, та ін., 2014; Dunaevich et al., 2020). Проте, залишаються недостатньо висвітленими зміни функціонального стану печінки у собак за хронічних хвороб нирок, в залежності від стадії ХХН. Тому тема досліджень є актуальною.

Мета роботи: дослідити клінічні та окремі лабораторні показники функціонального стану печінки собак за різних стадій ХХН.

Матеріал та методи досліджень. Матеріалом для досліджень слугували собаки різного віку, породи та статі, із статусом ХХН на різних стадіях (по чотири тварини на кожній стадії), та венозної крові. Методи досліджень: клінічні та біохімічне дослідження сироватки крові. Біохімічними дослідженнями визначали у крові собак активність АсАТ, АлАТ, ЛДГ, ГГТП, вміст загального протеїну, альбумінів білірубіну. Дослідження проводили на базі навчально-науково-виробничої клініки ветеринарної медицини ПДАУ, в умовах кафедри терапії імені професора П. І. Локеса. Стадію ХХН у тварин визначали за рівнем креатиніну та сечовини сироватки крові. Вміст креатиніну нижче 130 мкмоль/л – I стадія, 131–255 мкмоль/л – II стадія, 251–440 мкмоль/л – III стадія та понад 441 мкмоль/л – IV стадія.

Результати дослідження. В результаті досліджень було встановлено, що за I стадії ХХН клінічні показники собак не відрізняються від показників клінічно здорових тварин, за виключенням мінливого загального стану. Активність досліджених ферментів вірогідно не відрізнялась від показників клінічно здорових тварин, вміст білірубіну також відповідав показникам клінічно здорових тварин. Вміст альбумінів мав тенденцію до зниження на 2,5 %.

У II стадію ХХН клінічні ознаки патології печінки не проявлялись. Проте, активність АлАт та АсАТ мали тенденцію до зростання на 5,2 та 8,3 %.

ночас відмічали зниження вмісту альбумінів на 12,8 % ($p < 0,05$).

У III стадію ХХН клінічно у хворих собак спостерігали пригнічення, полідипсію, гіпорексію та періодичне блювання. Печінка у більшості тварин виходила за межі реберної дуги праворуч та була ущільнена, проте, не болюча.

У крові зростала активність АлАТ, АсАТ та ЛДГ ($p < 0,05$), активність ГГТП мала тенденцію до зростання на 10,2 %. Вміст білірубину не відрізнявся від показників клінічно здорових тварин, а вміст альбумінів був нижчим на 18,9 % ($p < 0,05$) порівняно з показником клінічно здорових тварин.

У IV стадію ХХН хворі собаки демонстрували низку клінічних ознак, пов'язаних як з хронічною хворобою нирок, так і з захворюванням печінки. Зокрема, усі хворі тварини були виснаженими, проявлялись анорексія, блювання, розлади дефекації. Реєстрували гепатомегалію, печінка за пальпації була горбистою та, у більшості собак, болючою. У крові визначали підвищену активність усіх досліджуваних ферментів ($p < 0,05$), у порівнянні із клінічно здоровими тваринами. Вміст білірубину був вищим у 2 рази ($p < 0,01$), за рахунок непрямої форми. Це свідчить про порушення білірубінперевторюючої функції печінки на тлі ниркової недостатності. Вміст альбумінів був нижчим на 27,5 % ($p < 0,05$).

Висновки: за хронічної хвороби нирок у собак показники функціонального стану печінки вірогідно змінюються, починаючи з II стадії (порушення альбумінсинтезуючої функції печінки), а у III та IV стадію зміни функціонального стану печінки полягають у гіперферментемії, гіпербілірубінемії та гіпоальбумінемії.